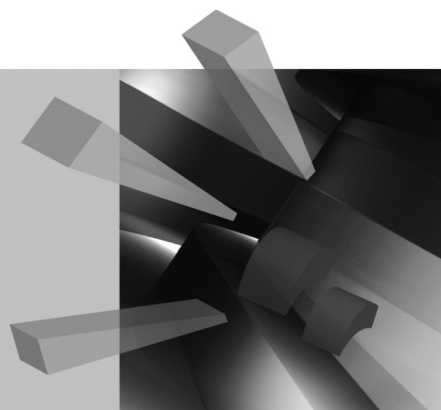

Człowiek i praca w zmieniającej się organizacji. W kierunku respektowania interesów pracobiorców

pod redakcją
Małgorzaty Gablety
Agaty Pietroń-Pyszczek

Recenzenci: Henryk Bieniok, Kazimierz Jaremczuk, Stefan Lachiewicz,
Zbigniew Malara, Aleksy Pochtowski, Anna Rakowska, Agnieszka Sitko-Lutek,
Agata Stachowicz-Stanusch, Lidia Zbiegień-Maciąg

Redaktor Wydawnictwa: Małgorzata Grzybowska

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Justyna Mroczkowska

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna na stronie www.ibuk.pl

Streszczenia publikowanych artykułów są dostępne w międzynarodowej bazie danych
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities <http://cejsh.icm.edu.pl>
oraz w The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się na stronie internetowej
Wydawnictwa
www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawnictwa

© Copyright Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-155-3

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp.....	11
------------	----

Część 1. Interesy pracobiorców – ich różnorodność i zmienność

Stefan Lachiewicz , Oddziaływanie zmian w polskim systemie gospodarczym na relacje: kadra kierownicza – pracownicy przedsiębiorstw	15
Adam Dzikowski , Podejście antropologiczne w rozpoznawaniu interesów pracobiorców	22
Małgorzata Striker , Współczesny rynek pracy a oczekiwania pokolenia Y wobec zatrudnienia – wyniki badań empirycznych.....	30
Magdalena Dunikowska , Pracownicy jako interesariusze w procesach fuzji i przejęć przedsiębiorstw	39
Bernadette Jonda , Sytuacja pracowników administracji gminnych wobec zmieniających się wymagań. Wybrane wyniki z badań porównawczych w polskich i niemieckich urzędach gminnych	48
Agnieszka Bera , Dysfunkcje partycypacji w środowisku <i>contact center</i>	58
Monika Król-Stępień , Wizerunek przedsiębiorców świadczących usługi publiczne – w świetle ustawy o przejrzystości.....	66
Danuta Kunecka , Interesy pracowników medycznych na tle restrukturyzacji zatrudnienia w sektorze zdrowia.....	73

Część 2. Pracodawcy wobec respektowania interesów pracobiorców

---

Jacek Bendkowski , Przesłanki rozwoju zaufania w środowisku wirtualnym	83
Łukasz Skowron , Indeks ISMP jako nowoczesna metoda pomiaru poziomu satysfakcji i motywacji pracowników	90
Barbara Chomątowska , Promocja zdrowia w miejscu pracy	99
Izabela Kołodziejczyk-Olczak , Szkolenie jako element wspierający pracowników w wieku powyżej 50 lat w świetle projektu <i>Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 50+</i>	107
Anna Lipka , Jakość działań stymulujących zaangażowanie pracobiorców....	117
Katarzyna Wojtaszczyk , Respektowanie interesów pracowników warunkiem budowania silnej marki pracodawcy	126
Anna Rogozińska-Pawelczyk , Kontrakt psychologiczny w organizacji – w poszukiwaniu nowej równowagi	135
Joanna Cewińska , Pracodawcy wobec badań opinii zatrudnionych	147

Agata Borowska-Pietrzak , Rola motywacji niematerialnej w kształtowaniu zaangażowania pracowników	154
Michał Kapias , Odpowiedzialność społeczna jako sposób realizacji personalistycznej koncepcji pracy ludzkiej	163

Część 3. Równowaga praca – życie interesem współczesnego pracobiorcy

---

Grażyna Gruszczyńska-Malec, Kinga Hoffmann , Praca zawodowa w systemie wartości jednostki w kontekście kultury organizacyjnej przedsiębiorstwa.....	173
Wanda Kopertyńska , Równowaga praca zawodowa a życie prywatne pracowników – doświadczenia badawcze z przedsiębiorstw	183
Alicja Smolbik-Jęczmień , Wpływ rozwoju kariery zawodowej pracownika na zachowanie równowagi między pracą a życiem.....	191
Grażyna Bartkowiak , Dobrostan pracowników, poziom „zdrowia organizacji” a ich zadowolenie z pracy i zaangażowanie w osiąganie celów organizacji	199
Paweł Łukasik, Arkadiusz Potocki , Wybrane aspekty wypalenia zawodowego w pracy menedżera	211

Część 4. Harmonizowanie interesów pracodawcy i pracobiorców – aspekt narzędziowy i podmiotowy

---

Janusz Strużyna , Miopia zarządzania zasobami ludzkimi na tle ewolucji polskich organizacji	221
Tomasz Kawka , Rola funkcji personalnej w kontekście zmieniającej się organizacji	234
Urszula Skurzyńska-Sikora , Kompetencje organizacji w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi	244
Agnieszka Izabela Baruk , Budowanie organizacji sprzyjającej ludziom w kontekście oczekiwań potencjalnych pracowników	252
Henryk Bieniok , Inteligencja emocjonalna menedżera	261
Anna Balcerek-Wieszala , Badanie opinii pracowników jako narzędzie doskonalenia zarządzania zasobami ludzkimi	271
Magdalena Czupryńska , Kultura organizacyjna i polityka personalna w kontekście realizacji interesów pracowników hotelu	282
Liliana Mierzwińska , Kształtowanie zaangażowania pracowników IT w strategii personalnej przedsiębiorstwa X.....	291
Stanisław Nowosielski , Orientacja na pracownika jako klienta wewnętrznego w organizacji	298

Część 5. W poszukiwaniu wspólnoty interesów w organizacji

Monika Rogozińska, Katarzyna Susabowska, Janusz Strużyna , Analiza i ocena wykorzystania technik manipulacji i indoktrynacji w szkoleniach wprowadzających do pracy.....	313
Dagmara Lewicka , Wkład funkcji personalnej we wspieranie innowacyjności przedsiębiorstwa – analiza czynnikowa.....	322
Anna Sitko-Lutek, Dorota Chmielewska-Muciek , Kultura organizacyjna przedsiębiorstw informatycznych w Polsce.....	334
Malorzata Król , Samoocena zaangażowania pracowników tymczasowych..	341
Anna Pietruszka-Ortyl , Dzielenie się wiedzą wśród profesjonalistów jako determinanta ich kreatywności	350
Małgorzata Trenkner , Kształtowanie środowiska sprzyjającego kreatywności pracowników w przedsiębiorstwach zorientowanych projąkociowo...	359

Summaries

Stefan Lachiewicz , Influence of changes in Polish economic system on relationships between managers and workers of enterprises	21
Adam Dzikowski , Anthropological approach in recognising the employers' interests	29
Małgorzata Striker , Modern labour market and expectations of Generation Y to employment – the results of research	38
Magdalena Dunikowska , Employees as stakeholders in mergers and acquisitions	47
Bernadette Jonda , The situation of administrative staff in communes in the light of changing terms and conditions: selected results of comparison studies in Polish and German communes.....	57
Agnieszka Bera , Dysfunction of participation in the Contact Center environment.....	65
Monika Król-Stępień , The image of public service companies – in view of the law on transparency	72
Danuta Kunecka , Medical professionals' interests in relation to structural changes in the health care sector	79
Jacek Bendkowski , Conditions for development of trust in virtual environment.....	89
Skowron Łukasz , ISMP index as the modern method of employee satisfaction and motivation measurement.....	98
Barbara Chomątowska , Health promotion in workplace.....	106

Izabela Kołodziejczyk-Olczak , Training as a support for workers aged over 50 years in the light of the project <i>Equalising Opportunities on the Labour Market for People Aged 50+</i>	116
Anna Lipka , Quality of actions stimulating employees' commitment	125
Katarzyna Wojtaszczyk , Meeting the employees' needs in the process of strengthening employer brand image	134
Anna Rogozińska-Pawelczyk , Psychological contract in the organization – to find a new balance	146
Joanna Cewińska , Employers towards employees' opinions – the results of empirical research.....	153
Agata Borowska-Pietrzak , Importance of nonmaterial motivation in creating employees commitment.....	162
Michał Kapias , Social responsibility as a way of realization of the personalistic conception of human work	170
Grażyna Gruszczyńska-Malec, Kinga Hoffmann , Work in an individual system of values in organizational culture context	182
Wanda Kopertyńska , Employees' work-life balance – practice experiences.	190
Alicja Smolbik-Jęczmień , The impact of development of professional on the maintenance of work-life balance	198
Grażyna Bartkowiak , Employees well-being, job satisfaction, “organizational health” and workers' engagement in organizational goals	210
Paweł Łukasik, Arkadiusz Potocki , Selected burnout aspects in manager's work	217
Janusz Strużyna , Myopia human resource management on the background of the evolution of polish organizations.....	233
Tomasz Kawka , Significance of HRM in a context of organizational changes	243
Urszula Skurzyńska-Sikora , Organization competences in the human resources management.....	251
Agnieszka Izabela Baruk , Building an organization favourable for people in the context of potential employees' expectations	260
Henryk Bieniok , Emotional intelligence of a manager	270
Anna Balcerek-Wieszala , Employees opinion survey as a tool of human resources management improvement	281
Magdalena Czupryńska , Organizational culture and personnel policy in the context of hotel employees' interests.....	290
Liliana Mierzwińska , Shaping the organizational commitment of the IT employees in the personnel strategy of “X” enterprise.....	297
Stanisław Nowosielski , Internal customer relationship in the company.....	309
Monika Rogozińska, Katarzyna Susabowska, Janusz Strużyna , Analysis and evaluation of manipulation and indoctrination processes during induction courses	321

Dagmara Lewicka , Influence of personnel function in supporting innovative enterprise – analysis of factors	333
Agnieszka Sitko-Lutek, Dorota Chmielewska-Muciek , Organizational culture of information technology companies in Poland.....	340
Małgorzata Król , Self-evaluation of the temporary workers' commitment...	349
Anna Pietruszka-Ortyl , Knowledge sharing among professionals as a determinant of their creativity	358
Małgorzata Trenkner , Developing an environment conducive to creativity of employees in quality-oriented enterprises.....	366

Liliana Mierzwińska

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu

---

KSZTAŁTOWANIE ZAANGAŻOWANIA PRACOWNIKÓW IT W STRATEGII PERSONALNEJ PRZEDSIĘBIORSTWA X

Streszczenie: W artykule, na podstawie studium przypadku, dokonano analizy czynników zaangażowania i ich miejsca w strategii personalnej małego przedsiębiorstwa funkcjonującego w branży IT.

Słowa kluczowe: zaangażowanie organizacyjne, strategia personalna, branża IT, małe przedsiębiorstwo.

1. Wstęp

Współczesne metody i techniki zarządzania zasobami ludzkimi są ukierunkowane przede wszystkim na wyzwianie i utrzymywanie odpowiedniego poziomu zaangażowania pracowników, który świadczy o efektywności zarządzania zasobami ludzkimi w organizacji [Bugdol 2006, s. 90]. Przyjmując, że wartości to idee warunkujące postawy, zachowania oraz decyzje podejmowane w organizacji, których urzeczywistnianie jest uzależnione od indywidualnych motywacji, celów i potrzeb jej członków oraz otoczenia i przynosi określone efekty społeczno-ekonomiczne stanowiące również wartość dla organizacji – zaangażowanie niewątpliwie stanowi wartość organizacyjną, tj. wartość, która jest elementem składowym kapitału społeczno-organizacyjnego. Obecność wartości organizacyjnych jest szczególnie widoczna w obszarze zarządzania zasobami ludzkimi (ZZL), ponieważ mogą one wpływać na kształtowanie zasobu ludzkiego organizacji dzięki możliwości kreacji postaw i zachowań poprzez następujące funkcje:

- motywacyjną i integrującą pracowników oraz ich działania wokół celów przedsiębiorstwa;
- kreatora wartości materialnych (ekonomiczną); wpływ na koszty pracy, wydajność, jakość;
- kulturotwórczą i kształtującą poczucie tożsamości;
- kształtującą zachowania organizacyjne;

- wspomagającą zarządzanie zmianą, kryzysem (por. [Stachowicz-Stanusch 2004; Zajac 2009; Lencioni 2004]).

Realizacji wyżej wymienionych funkcji sprzyja wysoki poziom zaangażowania organizacyjnego, rozumianego jako indywidualne zaabsorbowanie pracownika organizacją oraz identyfikację z nią w obszarach:

- akceptacji i wiary w cele i wartości organizacji,
- chęci ponoszenia wysiłków na rzecz organizacji,
- siły pragnienia pozostania członkiem organizacji [*Nowe kierunki...*, 2008, s. 481].

W ramach wymienionych obszarów można wyróżnić szczegółowe czynniki kształtujące zaangażowanie organizacyjne stanowiące element strategii personalnych, do których można zaliczyć m.in. budowanie lojalności, i zaufania względem przełożonych i pracowników, dbałość o satysfakcję z pracy, relacje interpersonalne, fizyczne warunki pracy oraz zapewnienie możliwości rozwoju. Znajdują się one w obszarze szczególnego zainteresowania osób odpowiedzialnych za zarządzanie ludźmi w branży IT, z uwagi na to, że:

- rynek pracy w tej branży cechuje niedopasowanie podaży do popytu, dlatego istotne są działania mające na celu pozyskiwanie z otoczenia zewnętrznego osób dysponujących pożądaną wiedzą technologiczną i odpowiednimi umiejętnościami poprzez kształtowanie pożądanego wizerunku pracodawcy, a następnie ich retencja poprzez ukazanie w przekonujący sposób możliwości zaspokojenia potrzeb i oczekiwań zawodowych [Gableta, Owczarz 2007, s. 139-145],
- pracownicy IT (głównie programiści) posiadają rangę pracowników kluczowych, gdyż są twórcami wartości dodanej przedsiębiorstw produkujących oprogramowanie, stanowiąc w ten sposób o pozycji konkurencyjnej swojego pracodawcy [Selinger 2009, s. 283],
- pracownicy IT z uwagi na specyfikę wykonywanej pracy oraz posiadane cechy niezbędne do jej wykonania mogą być zaliczeni do „pracowników wiedzy”, tj. pracowników wyspecjalizowanych w swojej profesji, posiadających unikatowe kompetencje, aktywnych i odpowiedzialnych, świadomych swojej roli i wartości, co wymaga wyboru metod zarządzania dających poczucie podmiotowości i znaczenia w organizacji [*Zarządzanie zasobami ludzkimi...* 2008, s. 108-110].

Do innych wartości istotnych dla tej grupy zawodowej można zaliczyć takie wyróżniki atrakcyjności pracy, jak: niezależność, pewność zatrudnienia, wykonywanie twórczych, interesujących i urozmaiconych treściowo zadań, udział w procesach decyzyjnych, zdobywanie nowej wiedzy oraz możliwość uczenia się w kontakcie z kompetentnymi specjalistami [Bohdziewicz 2008, s. 270]. Pomimo ważnej roli kwestii ekonomicznych w motywowaniu tej kadry hierarchia potrzeb przesuwana jest raczej w kierunku potrzeb wyższego rzędu, na czele z potrzebą sukcesu i rozwoju poczucia własnej wartości [Czerska, Rutka 2009, s. 108]. Spełnienie tych potrzeb wymaga inwestowania w rozwój pracowników, zapewnienia im możliwości awansu oraz odpowiedniego poziomu warunków pracy, w tym komunikacji wewnętrz-

nej i działalności socjalnej [Gableta, Owczarz 2007, s. 140]. Wymienione działania wymagają doboru metod z zakresu ZZL, które pozwolą na realizację wskazanych potrzeb i oczekiwań, a jednocześnie będą sprzyjać rozwojowi zaangażowania emocjonalnego i intelektualnego. Wśród tych metod można wyróżnić:

- zarządzanie kompetencjami i rozwojem poprzez tworzenie warunków do dostępności, ustawiczności i wszechstronności edukacji, wymianę doświadczeń i dzielenie się wiedzą,
- zarządzanie wartościami, wśród których podkreśla się znaczenie partnerstwa i otwartej komunikacji,
- zarządzanie przez motywowanie (kluczowe wartości: docenianie pomysłowości, wyróżnianie najlepszych, zachęcanie do doskonalenia kompetencji),
- zarządzanie przez partycypację (kluczowe wartości: dostęp do informacji, prawo do dyskusji i publicznych sporów, prawo do współdecydowania) [Morawski 2003, s. 20].

W literaturze podkreśla się różnice w podejściu pracodawców branży IT do realizacji oczekiwań informatyków w przedsiębiorstwach dużych oraz małych i średnich (por. [Gableta, Owczarz 2007]), które wynikają z ich sytuacji finansowej oraz stopnia profesjonalizacji działań w obszarze ZZL. Jednakże zidentyfikowana w cytowanych opracowaniach dominacja potrzeb z zakresu motywacji wewnętrznej nad motywacją finansową w tej grupie zawodowej wskazuje, że metody ukierunkowane na wzrost zaangażowania nie wymagające nakładów finansowych mogą być z powodzeniem wykorzystywane również w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw (MSP).

W świetle powyższego celem niniejszego opracowania jest identyfikacja czynników determinujących zaangażowanie pracowników IT małego przedsiębiorstwa oraz ocena adekwatności realizowanej strategii personalnej w tym obszarze.

2. Cel i metodyka badań. Charakterystyka badanego przedsiębiorstwa

Badania empiryczne metodą analizy studium przypadku zrealizowano za pomocą dwóch kwestionariuszy ankietowych¹: osobno dla pracowników IT (programistów i administratorów) i dla osób kreujących politykę personalną w przedsiębiorstwie. Pozostałe zastosowane metody badawcze to wywiad bezpośredni z prezesem oraz analiza dokumentów organizacyjnych, tj. regulamin wynagradzania i regulamin premiowania.

Badaniem objęto 26 pracowników IT (programistów i administratorów wraz ze stanowiskami kierowniczymi) oraz dwóch członków zarządu. W badanej grupie

---

¹ W badaniach wykorzystano kwestionariusze ankietowe opracowane przez zespół badawczy Katedry Rozwoju Kapitału Ludzkiego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie pod kierunkiem prof. dr hab. M. Juchnowicz [2010].

zawodowej dominują ludzie młodzi, których doświadczenie zawodowe nie przekracza 5 lat (65,22% ankietowanych). Większość z nich (60,87%) pracuje w badanym przedsiębiorstwie dłużej niż rok. Ponad połowa ankietowanych (56,52%) znajduje się w grupie wiekowej 25-35 lat, a 30,43% z nich nie ukończyło 25. roku życia. Jedynie 13,04% badanych mieści się w grupie wiekowej 36-45 lat.

W obecnej formie prawnej (spółka z ograniczoną odpowiedzialnością) przedsiębiorstwo działa od 2007 r., w którym nastąpiło połączenie spółki programistycznej z przedsiębiorstwem handlowo-usługowym działającym w branży IT. Obecnie firma specjalizuje się w realizacji złożonych technologicznie i organizacyjnie projektów informatycznych, tworzonych na potrzeby biznesowe klientów różnych branż z wykorzystaniem innowacyjnych systemów i rozwiązań informatycznych. Siedziba spółki mieści się w Stalowej Woli w województwie podkarpackim.

Dynamiczny wzrost zatrudnienia obserwuje się od 2007 r. W chwili powstania nowego podmiotu zatrudnionych było 8 osób. Obecnie przedsiębiorstwo zatrudnia 42 osoby, z czego 26 jest zatrudnionych w działach IT. Przeciętne wynagrodzenie wynosi 3643,43 zł i jest wyższe o ok. 30% od przeciętnego wynagrodzenia w województwie podkarpackim, choć niższe od przeciętnego wynagrodzenia w branży IT w Polsce [*Antal International*, Internet]. Przedsiębiorstwo cechuje stabilność zatrudnienia i niska fluktuacja. Pracownicy bezpośrednio po trzymiesięcznym okresie próbnym otrzymują umowy na czas nieokreślony. Dotychczasowe odejścia były spowodowane na ogół przyczynami zewnętrznymi, tj. zmianą miejsca zamieszkania. W okresie realizacji badań nastąpiło odejście z przyczyn ambicjonalnych, tj. niezaspokojonych oczekiwań związanych z awansem.

3. Wyniki badań

Badane przedsiębiorstwo nie posiada sformalizowanej strategii rozwoju ani też strategii funkcjonalnych. Założenia strategii personalnej mają formę przemyśleń i wniosków w obszarze zarządzania ludźmi i są wypadkową dotychczasowych doświadczeń zawodowych najwyższej kadry menedżerskiej oraz ich indywidualnych systemów wartości. Jednakże istnieje dokumentacja określająca w sposób cząstkowy tryb rozwiązania pewnych problemów występujących w tym obszarze, tj. aktualne opisy wszystkich stanowisk pracy, regulamin wynagradzania i regulamin premiowania.

Pomimo braku sformalizowanej strategii rozwoju pracownicy w większości znają i potrafią wyjaśnić główne cele firmy (34,78% zdecydowanie tak, 52,17% raczej tak), jak również cele wykonywanej przez siebie pracy (69,57% zdecydowanie tak, 30,43% raczej tak). Akceptują oni wartości, normy, wzory zachowań i sposoby postępowania preferowane w firmie (34,78% zdecydowanie tak, 56,52% raczej tak). Cechują się kreatywnością i innowacyjnością, wyrażając chęć przedstawiania pomysłów i propozycji zmian, gdy widzą możliwość poprawy wyników firmy (47,83% zdecydowanie tak, 34,78% raczej tak). Większość z nich (26,09% zdecydowanie tak,

47,83% raczej tak) znajduje czas na rozwój zawodowy. Ankietowani bardzo wysoko oceniają fizyczne (materialne) warunki swojej pracy (otoczenie, sprzęt): 39,13% zdecydowanie tak, 43,48% raczej tak, i chętnie dzielą się swoją wiedzą (43,48% zdecydowanie tak, 56,52% raczej tak), uważają, że wykonywana praca stwarza im warunki rozwoju, stawia przed nimi wyzwania (47,83% zdecydowanie tak, 26,09% raczej tak) i daje możliwość wykorzystania ich wiedzy i umiejętności (47,83% zdecydowanie tak, 39,13% raczej tak). Ankietowani pracownicy wysoko oceniają swobodę działania, pomoc współpracowników i przełożonych w razie kłopotów zawodowych lub osobistych, codzienne relacje ze współpracownikami i w większości odczuwają satysfakcję z wykonywanej pracy i raczej (73,91% wskazań) nie myślą o zmianie miejsca pracy, jakkolwiek opinie na temat wizerunku firmy na rynku pracy są podzielone (60,87% opinii na temat pozytywnego wizerunku pracodawcy). Ankietowani dokonali również rangowania czynników zaangażowania ogółem i w badanej firmie. Wśród trzech najważniejszych czynników zaangażowania wskazano:

- dla stanowisk kierowniczych: nagroda finansowa (39,13%), możliwość rozwoju zawodowego (17,39%), atmosfera wśród pracowników oraz jasne kryteria oceny pracowników i jasne kryteria awansu (po 14,04% wskazań),
- dla pozostałych stanowisk: możliwość samodzielnego działania (30,43%), możliwość rozwoju zawodowego (17,39%), jasne kryteria oceny pracowników i jasne kryteria awansu (13,04%)

4. Podsumowanie

Wyniki badań wskazują na niejednoznaczną ocenę działań podejmowanych w zakresie motywacji. Aż 47,83% badanych ocenia, że działania podejmowane przez firmę nie motywują do dawania z siebie więcej, niż określa to ich zakres obowiązków, pozostali są odmiennego zdania. Być może przyczyną są:

- podzielone opinie na temat efektywności procesów organizacji pracy w firmie (52,17% opinii negatywnych),
- odczuwany deficyt możliwości udziału w szkoleniach, które rozwijają cenne dla pracowników umiejętności (47,83% raczej nie, 30,43% zdecydowanie nie) – pomimo ciągłego wzrostu budżetu szkoleniowego w ostatnich trzech latach,
- fakt, że tylko niespełna 40% ankietowanych uważa, iż ich bezpośredni przełożony udziela wskazówek odnośnie do ich kariery zawodowej, co do której niemal wszyscy ankietowani mają własny plan, pomimo braku formalnych ścieżek kariery,
- ograniczony stopień zrozumienia funkcjonującego sposobu ustalania wynagrodzenia (26,09% raczej nie, 26,09% – zdecydowanie nie) i powiązania efektów pracy z jego wysokością (39,13% raczej nie, 21,74% zdecydowanie nie), ponad połowa ankietowanych (52,17%) uważa, że wynagrodzenie nie jest adekwatne do ich wkładu pracy,

- niska ocena pozafinansowego nagradzania indywidualnych osiągnięć (69,56% negatywnych wskazań), 86,96% pracowników wskazuje na brak pochwał,
- wyższy poziom zaufania do decyzji podejmowanych przez bezpośrednich przełożonych (86,96% wskazań pozytywnych) niż do decyzji podejmowanych przez zarząd (65,21% wskazań pozytywnych).

Zidentyfikowana luka pomiędzy potrzebami i oczekiwaniami pracowników warunkujących zaangażowanie organizacyjne a realizowaną strategią personalną wskazuje przede wszystkim na potrzebę podjęcia kroków zmierzających do większej profesjonalizacji działań w zakresie ZZL oraz poprawy procesów komunikacyjnych w badanym przedsiębiorstwie. Określone powyżej obszary problemowe wskazują na potrzebę: stworzenia strategii personalnej spójnej z ogólną strategią rozwoju, wzrostu roli kadry menedżerskiej niższego szczebla w jej kreowaniu, wzrostu świadomości celów strategicznych i głównych wartości wśród pracowników, wyjaśnienia (lub modyfikacji) kryteriów ustalania poziomu stałych i zmiennych kryteriów wynagradzania, stosowania na szerszą skalę pozafinansowych bodźców motywacyjnych, stworzenia planu szkoleń z uwzględnieniem rozwoju kompetencji miękkich usprawniających relacje interpersonalne na wszystkich szczeblach organizacji, usprawniania procesów organizacyjnych z uwzględnieniem sugestii i propozycji pracowników oraz stworzenia jasnych kryteriów ocen pracowniczych.

Literatura

Antal International, www.forsal.pl [dostęp 15.09.2011].

Bohdziewicz P., *Kariery zawodowe w gospodarce opartej na wiedzy (na podstawie grupy zawodowej informatyków)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2008.

Bugdol M., *Wartości organizacyjne. Szkice z teorii organizacji i zarządzania*, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006.

Czerska M., Rutka R., *Ocena systemu motywacji projektantów w branży IT*, [w:] *Człowiek i praca w zmieniającej się organizacji*, red. M. Gableta, A. Pietroń-Pyszczyk, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego nr 43, UE, Wrocław 2009.

Gableta M., Owczarz N., *Informatycy nośnikiem sukcesu przedsiębiorstw branży IT*, [w:] *Sukces organizacji. Rola kapitału ludzkiego*, red. H. Czubasiewicz, W. Golnau, Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego nr 1, UG, Sopot 2007.

Juchnowicz M., *Zarządzanie przez zaangażowanie. Koncepcja. Kontrowersje. Aplikacje*, PWE, Warszawa 2010.

Lencioni P.M., *Niech wartości naprawdę coś znaczą*, „Harvard Business Review” 2004, no 15.

Morawski M., *Problematyka zarządzania pracownikami wiedzy*, „Przegląd Organizacji” 2003, nr 1.

Nowe kierunki w zarządzaniu, red. M. Kostera, Wydawnictwo Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008.

Selinger N., *Programiści jako pracownicy wiedzy w branży IT*, [w:] *Człowiek i praca w zmieniającej się organizacji*, red. M. Gableta, A. Pietroń-Pyszczyk, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego nr 43, UE, Wrocław 2009.

- Stachowicz-Stanusch A., *Zarządzanie przez wartości. Perspektywa rozwoju współczesnego przedsiębiorstwa*, Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2004.
- Zajac Cz., *Zarządzanie poprzez wartości jako czynnik sukcesu współczesnego przedsiębiorstwa*, [w:] *Spoleczne uwarunkowania sukcesu organizacji*, red. M. Czerska, H. Czubasiewicz, Prace i Materiały Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego nr 2/3, UG, Sopot 2009.
- Zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji opartej na wiedzy*, red. A. Szalkowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Kraków 2008.

SHAPING THE ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF THE IT EMPLOYEES IN THE PERSONNEL STRATEGY OF “X” ENTERPRISE

Summary: This paper performs (on the basis of case study) the analysis of the organizational commitment factors and its place in the personnel strategy of the small enterprise in IT sector.

Keywords: organizational commitment, small enterprise, personnel strategy, IT sector.